

Översiktsplan för Sjöbo kommun 2040

Särskild sammanställning

Antagen av kommunfullmäktige 2022-06-22

Innehåll

Bakgrund	3
Miljöaspekter	3
Miljökonsekvensbeskrivningen	3
Inkomna synpunkter	4
Länsstyrelsens samrådsyttrande	4
Tekniska nämndens (i Sjöbo kommun) samrådsyttrande	5
Svar på inkomna synpunkter	6
Övervägda alternativ	7
Nollalternativet	7
En alternativ strategi	9
Skälen till valen av alternativ	10
Åtgärder	10
Åtgärder för uppföljning och övervakning av betydande miljöpåverkan	10
Uppföljning och övervakning	11
Information om antagandet	12

Bakgrund

Under framtagandet av en översiktsplan skapas även en miljökonsekvensbeskrivning för att belysa översiktsplanens eventuella miljöpåverkan. I samband med att översiktsplanen antas skapas även en särskild sammanställning enligt 6 kap. 16 § miljöbalken. Syftet är att belysa hur miljöaspekterna har integrerats i översiktsplanen samt för att redovisa för allmänheten och de som deltagit i processen hur synpunkter och förslag har beaktats.

Miljöaspekter

Målet för arbetet med Översiktsplan för Sjöbo kommun 2040 (hädanefter kallad Översiktsplan 2040) har från början varit att minska bebyggelseutvecklingens miljöpåverkan och åtgärda de brister gällande avsaknad av riktlinjer som hade identifierats i den tidigare översiktsplanen från 2009. Att förbättra förutsättningarna för ekosystemen var en planeringsprincip i Översiktsplan 2040 redan i samrådsversionen. I riktlinjerna har stor vikt lagts på att begränsa spridd bebyggelse och ange att omhändertagande av dagvatten ska ske lokalt. Efterhand har även andra ställningstaganden som kan främja miljö kvalitetsnormerna lagts till, till exempel gällande fortsatt deltagande i Kävlingeåns vattenråd, fortsatt prioritering av kommunal miljö tillsyn inom områden med vattenförekomster som inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk status eller god kemisk status, och löpande informationsinsatser till allmänheten.

I samrådsversionen av Översiktsplan 2040 var många av de riktlinjer som tillhörde respektive område i mark- och vattenanvändningskartan uppdelade i kategorierna ”Hälsa och säkerhet”, ”Identitet och kulturmiljö” och ”Miljö och klimat”. Riktlinjerna fanns kvar även i antagandeverisionen av Översiktsplan 2040, ibland något omarbetade, även om rubrikindelningen i enlighet med nyss nämnda kategorier inte gjorde det. Förhållningssättet att miljön och klimatet är två av de aspekter som ska gynnas av översiktsplanens riktlinjer har följt med genom hela arbetsprocessen.

Konsekvenserna av de områdesspecifika riktlinjerna har bedömts utifrån sex temaområden, bland annat ”Klimatpåverkan” och ”Ekosystem och biologisk mångfald”. Förutom de områdesspecifika konsekvensbedömningarna finns en samlad bedömning av översiktsplanens konsekvenser, baserad på samma sex temaområden.

Miljökonsekvensbeskrivningen togs fram parallellt med samrådsförslaget och reviderades i samband med att planförslaget arbetades om inför granskningen. Miljökonsekvensbeskrivningen har tydliggjort vilken roll översiktsplanens riktlinjer för ny-, om- och tillbyggnad kan spela för miljö kvalitetsnormerna för vatten och den har utgjort ett kontinuerligt underlag i planeringsarbetet.

Miljökonsekvensbeskrivningen

Miljökonsekvensbeskrivningen är avgränsad i sak till översiktsplanens konsekvenser på kommunens vattenförekomster och möjlighet att uppnå beslutade miljö kvalitetsnormer. Miljökonsekvensbeskrivningens

samlade bedömning är att Översiktsplan 2040 medför övervägande positiva konsekvenser för kommunens yt- och grundvatten jämfört med nollalternativet. Möjligheten att nå miljökvalitetsnormer, såväl ekologiska som kemiska, bedöms öka med planens genomförande. Planförslaget ger därutöver även en tydlig riktning och ambition framåt i kommunens arbete med normerna.

Den första versionen av miljökonsekvensbeskrivningen togs fram till samrådet, och handlingen fanns tillgänglig under samrådet via kommunens hemsida. En omarbetad version av miljökonsekvensbeskrivningen fanns också med som underlag vid, och som en handling till, granskningen av Översiktsplan 2040.

Inkomna synpunkter

Länsstyrelsens samrådsyttrande

Nedanstående är ett utdrag ur länsstyrelsens samrådsyttrande över "Översiktsplan för Sjöbo tätort 2040".

"Miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) ska identifiera och beskriva miljöförhållandena som kan komma att påverkas betydligt, relevanta miljöproblem som har samband med naturområden som avses i 7 kap. miljöbalken (MB) eller ett annat område av särskild betydelse för miljön samt hur relevanta miljökvalitetsmål och andra miljöhänsyn beaktas i planen. MKB ska redovisa de i planförslaget gjorda valen i förhållande till möjliga alternativ, samt jämfört med ett realistiskt nollalternativ.

Länsstyrelsen gör bedömningen att redovisningen av miljökonsekvenserna inte tillräckligt uppfyller lagkraven i 6 kap. MB utifrån att det saknas en identifiering, beskrivning och bedömning av rimliga alternativ. I planhandlingarna redovisas endast, utöver planförslaget, ett nollalternativ. Nollalternativet ska redovisa en beskrivning av miljöförhållandena och miljöns sannolika utveckling om planen, programmet eller ändringen inte genomförs. I MKB:n anges att nollalternativet bygger på en framskrivning av gällande översiktsplan från 2009. Länsstyrelsen ställer sig frågande till om det är rimligt att anta att gällande översiktsplan speglar den sannolika utvecklingen, då det inte framgår hur den faktiska utvecklingen har sett ut de senaste tio åren.

Miljökonsekvensbeskrivningens avgränsning i tid är satt till år 2040 i överensstämmelse med tidsramen för ÖP2040. För att kunna relatera MKB:n till exempelvis klimatrelaterade risker menar Länsstyrelsen att analysen även bör beakta bebyggelsens förväntade livslängd på något sätt. Även befintlig bebyggelse kopplat till ställningstaganden och vägledning i översiktsplanen omfattas av miljökvalitetsnormerna, vilket miljökonsekvensbeskrivningen behöver förhålla sig till. Länsstyrelsen menar också att slutsatser från miljökonsekvensbeskrivningen i större utsträckning behöver lyftas in i själva planförslaget, se t.ex. avsnittet Miljökvalitetsnormer för vatten i yttrandet."

Tekniska nämndens (i Sjöbo kommun) samrådsyttrande

Nedanstående är ett utdrag ur tekniska nämndens samrådsyttrande över "Översiktsplan för Sjöbo tätort 2040".

”Sjöbo är en kommun som är helt beroende av grundvatten för dricksvattenförsörjningen, både i det allmänna och i det privata. Med de klimatförändringar som pågår och de problem med exempelvis torka som följer i dess spår, är det anmärkningsvärt att MKB:n avgränsats till endast omfatta miljö kvalitetsnormerna för ytvatten.

En MKB för vatten borde omfatta både yt- och grundvatten och inte heller begränsas till en bedömning gällande miljö kvalitetsnormerna. Den borde även ta hänsyn till andra aspekter, som exempelvis klimatfrågan avseende både torka och översvämning samt kommunal utveckling i förhållande till möjlig dricksvattenförsörjning och avloppshantering inom olika områden.

I sammanfattningen och kapitel 5.1 nämns 4 riktlinjer gällande dagvattenhantering vid bygglovsprövningar och nya planer. Punkt a) bör formuleras ... ska om möjligt omhändertas lokalt... då stor del av Sjöbo har mycket infiltrationsbenägen mark, medan vissa områden är svår-infiltrerbara. Där bör även läggas till undantag där VA-enheten har verksamhetsområde för dagvattenhantering, något som främst är aktuellt för att skydda dricksvattentäkt eller där mark är svår att infiltrera. Punkt b) saknas i sammanfattningen.

Under kapitel 3.1 behöver fördelningen av markytorna revideras. De blir tillsammans över 100 % och då är inte sjöytor och bebyggda ytor/byar medräknade.

I kapitel 3.2 står fel om vattenskyddsområden. I kommunen finns för närvarande 3 vattenskyddsområden; Grimstofta, Gröndal och Bjärsjölagård.

I kapitel 3.3 beskrivs vattenförekomsterna märkligt. Sjöarna beskrivs korrekt, men ingen av de övriga vattenförekomsterna bör beskrivas att de tillhör Kävlingeån (som börjar vid Vombsjöns utlopp). De tillhör dock alla Kävlingeåns avrinningsområde.

- Klingavälsån är ett biflöde till Kävlingeån.
- Björkaån upp till källa norr om Killeröd (WA84285224, WA25040470, WA78517976) utgör ett huvudflöde till Vombsjön. Djurrödsbäcken och Tranåsbäcken är biflöden till detta huvudflöde.
- Torpsbäcken, Borstbäcken och Verkaån beskrivs korrekt i texten.

I kapitel 5.1 nämns att jord- och skogsbruk är ett överordnat intresse. Inom vissa områden, som främst utgörs av jord- och skogsbruk, har kommunen vattentäkter för invånarnas dricksvattenförsörjning. Dessa två intressen kan komma i konflikt. Det bör anges i planen att jord- och skogsbruk inte är överordnat kommunens dricksvattenförsörjning.

I kapitel 5.1 nämns att ÖP:n föreslår en strategi för förtätning i befintliga tätorter. En sådan strategi kan inte antas utan medvetenheten om den ökade belastningen på de i många fall redan högt belastade vatten- och avloppsledningsnäten. Ledningarna är dimensionerade för en viss belastning/vattenmängd och en förtätning kommer troligen

innebära att många ledningar behöver byggas om och göras större. Detta medför en stor påverkan på stadsmiljön under utbyggnad och ökad kostnad för VA-enheten. Konsekvensen av att en utbyggnad/förtätning sker utan att VA-ledningarna hunnit byggas ut kan vara dåligt eller inget dricksvatten i kranarna eller bräddning av orenat avloppsvatten i bäckar/åar.

Kapitel 5.2. Vollsjö.

- LOD förordas för ny bebyggelse. Marken i området kan till viss del infiltrera, men det bör finnas med i plan hur större regn som inte hinner infiltreras ska tas omhand.
- Förtätning och ny bebyggelse påverkar VA; dricksvattenförsörjningen räcker troligen till men avloppsledningsnäten behöver åtgärdas före utbyggnad. Felkopplade dräneringar från hus, felkopplade stuprännor och inläckande dagvatten behöver åtgärdas för att få plats med mer avloppsvatten.

Kapitel 5.3. Lövestad.

- LOD förordas för ny bebyggelse. Marken i området kan till viss del infiltrera, men det bör finnas med i plan hur större regn som inte hinner infiltreras ska tas omhand.
- Förtätning och ny bebyggelse påverkar VA. Dricksvattentillgången är för närvarande begränsad, men en utökning av vattentäkten pågår. När utbyggnad blir aktuell bör tillräckligt med dricksvatten finnas. En ombyggnad/utökning av vattenverket är en trolig konsekvens. Felkopplade dräneringar från hus, felkopplade stuprännor och inläckande dagvatten behöver åtgärdas för att få plats med mer avloppsvatten i ledningarna. Vissa ombyggnade behövs på

avloppsreningsverket i Lövestad för att kunna ta emot mer avloppsvatten.

Kapitel 5.4.

- Tabell. Punkt b). Kommunen arbetar inte med vattenskyddsområde för Vombsjön då detta är Sydvattens vattentäkt. Punkt f). Vattentäkterna i Vanstad respektive Grimstofta-Gröndal bör delas upp i 2 punkter. De hör inte ihop. Ny punkt, även vattenskyddsområde för Röddinge bör vara med på listan.
- Arbetet med vattenskyddsområden är främst till för att skydda vårt dricksvatten. Det är därför intressant att vattenskyddsområden för grundvatten tas upp som aktiva åtgärder för att minska påverkan på ytvattentäkter.”

Svar på inkomna synpunkter

Miljökonsekvensbeskrivningen kompletterades till granskningsskedet med en alternativ strategi som utgår ifrån ny samlad bebyggelse i kollektivtrafiknära lägen. Detta alternativ har också, tillsammans med nollalternativet, använts i den samlade hållbarhetsbedömning som har tagits fram för planförslaget.

Miljökonsekvensbeskrivningens avgränsning i tid överensstämmer generellt med översiktsplanens tidsram. Flera bedömningar är dock såväl generella som långsiktiga och är därför inte strikt tidsbegränsade till år 2040. Till saken hör också att eventuell ny bebyggelse kommer att föregås av en detaljplaneprocess där konsekvenser för miljö kvalitetsnormerna prövas på nytt och med en högre detaljeringsgrad. Riktlinjer som rör detaljplaneringens relation med

miljökvalitetsnormerna har lagts till och förtydligats i ”Mark- och vattenanvändningskartan – Sammanhållen bebyggelse – Detaljplan”.

Ändringar och rättelser har gjorts i miljökonsekvensbeskrivningen utifrån tekniska nämndens redaktionella synpunkter. Riktlinjer för ”Kommunalt VA” och ”Dagvattenhantering” i anslutning till ”Teknisk försörjning” i mark- och vattenanvändningskartan har lagts till och kompletterats i samverkan med kommunens VA-verksamhet.

En övergripande hållbarhetsbedömning har lagts till i översiktsplanens kapitel om konsekvenser, där till exempel klimatpåverkan och långsiktig resurshushållning tas upp.

I avsnittet ”Kommunens ”Att göra”-lista”, i kapitlet ”Genomförande och uppföljning”, har lagts till att den förtätning som översiktsplanen föreslår kräver stora investeringar i kommunens VA-anläggningar, i enlighet med de riktlinjer som finns angivna i fördjupningarna för Vollsjö och Lövestad.

Att i översiktsplanen ange ett övergripande ställningstagande om att kommunens dricksvattenförsörjning är överordnad kommunens jord- och skogsbruk är problematiskt. Det behöver undersökas på en mer detaljerad nivå. Frågan bör, i den mån det är möjligt, hanteras i kommunens kommande arbete med att ta fram en klimatanpassningsplan.

Övervägda alternativ

Miljökonsekvensbeskrivningen bedömer konsekvenserna för ett huvudalternativ som utgörs av planförslaget och för ett nollalternativ, vilket är ett framskrivet nuläge. Huvudalternativet utgörs av

planförslaget Översiktsplan 2040, med undantag för redan gällande fördjupade översiktsplaner. I Översiktsplan 2040 finns inga nya större utbyggnadsområden utpekade. Förtätning får dock ske i Vollsjö respektive Lövestad i syfte att möjliggöra satsningar som gynnar den hållbara utvecklingen i dessa kommundelar. Det så kallade ”nollalternativet” utgör ett framskrivet nuläge. I miljökonsekvensbeskrivningen diskuteras också en alternativ strategi som innebär bebyggelseutveckling i kollektivtrafiknära lägen, se nedan.

Nollalternativet

Nollalternativet utgår från gällande Översiktsplan 2009, men är anpassat efter ny lagstiftning, kommunala beslut och dokument, allmän utveckling och praxis som tillkommit och skett sedan 2009. De planer och program som utgör förutsättningar i nollalternativet är: Huvuddokumentet för Översiktsplan 2009, Fördjupad översiktsplan för Blentarp antagen 2008 och Fördjupad översiktsplan för Sjöbo tätort antagen 2013.

I huvudalternativet, Översiktsplan 2040, har ett antal utvecklingsstrategier för Sjöbo kommun tagits fram. Dessa är kopplade till bebyggelsestruktur för Vollsjö och Lövestad, kommunikationsstruktur, utveckling av kommunikationsnoder samt grön- och blåstruktur. Om dessa utvecklingsstrategier ska genomföras med nollalternativet blir planeringsförutsättningarna att:

- Markanvändningen inom kommunen är sparsamt angiven.
- Spridd bebyggelse kan tillåtas med stöd av översiktsplan 2009 och koppling till närhet till befintlig service är inget krav.

- Lokalt omhändertagande av dagvatten säkerställs inte vid detaljplanering genom riktlinjer.

I Lövestad och Vollsjö med omnejd tillåts bebyggelse enligt befintliga planer. Det innebär i grova drag att Vollsjö med omnejd kan byggas ut med omkring 140 nya bostäder. Lövestad i kommundel öster, kan tillgodose en utbyggnad om cirka 170 lägenheter. Till viss del kan utbyggnad tillåtas även på landsbygden.

Översiktsplan 2009 främjar vidare industri- och handelsområden och tar inte tydlig ställning mot spridd bebyggelse på jordbruksmark. En generell riktlinje finns dock om att pågående markanvändning, om den består huvudsakligen av jord- och skogsbruk, bör fortgå.

Sammantaget saknas helhetsperspektivet i nollalternativet. Ytor som inte omfattas av fördjupade översiktsplaner eller detaljplaner, eller i översiktsplanen saknar specifikt angivna riktlinjer för områden med bebyggelseintressen och/eller särskilda kultur- och naturvärden, kommer till viss del att sakna riktlinjer. Vidare saknas strategier i specifika frågor, vilket riskerar att ge en ineffektiv process då stöd för inriktning och beslut får sökas på annat håll i exempelvis rättspraxis och lagstiftning.

Vid nollalternativet, med spridd bebyggelse och lokaliseringar utanför kollektivtrafikstråk och serviceorter, är bilberoendet inom kommunen fortsatt högt och ökar med ökande befolkningsantal liksom i kombination med att kollektivtrafiken och möjliga alternativa resesätt (exempelvis cykel-/gångvägar) inte anpassas till befolkningsökningen.

För vattenmiljön innebär nollalternativet bland annat potentiellt ökat utsläpp av förorenande ämnen kopplade till mindre verksamheter, enskilda avlopp, dagvatten och trafik. Det innebär också en potentiell minskning av näringsämnen från jordbruksmark, eftersom jordbruket minskar. Nollalternativet innebär vidare ökade dagvattenvolymer, och mindre flödesreglering, vilket bland annat påverkar mottagande ytvattenförekomster negativt. Nollalternativet innebär att risken för försämrad grundvattenkvalitet ökar och att grundvattenbildningen lokalt kan minska (till följd av fortsatt hårdgörande av ytor i Lövestad och Vollsjö).

Vid nollalternativet saknas ett ställningstagande rörande lokalt omhändertagande av dagvatten vid detaljplanering. Detta kan innebära mindre lokalt omhändertagande av dagvatten och medföljande föroreningsreducerande möjligheter. Därmed minskar möjligheterna att begränsa dagvattnets påverkan på ytvatten och grundvatten, och i förlängningen möjligheterna att uppnå MKN. Nollalternativet innebär ökade dagvatten-volymer, mindre flödesreglering och fler hårdgjorda ytor, vilket påverkar mottagande ytvattenförekomster negativt, och innebär en förhöjd risk för försämrad grundvattenkvalitet samt att grundvattenbildningen lokalt kan minska.

Vid nollalternativet minskar inte antalet enskilda avlopp och har fortsatt möjlighet att öka i antal, eftersom ÖP 2009 inte tar ställning mot spridd bebyggelse, och inte har generella riktlinjer kring att lokalisera ny samhällsbebyggelse i anslutning till befintlig service.

Med tanke på att nollalternativet har bedömts få sämre miljökonsekvenser än huvudalternativet, anser kommunen att det är rimligare att utforma översiktsplanen i enlighet med huvudalternativet.

En alternativ strategi

I utvecklingsstrategin till Översiktsplan 2040 pekas Sjöbo tätort, Blentarp, Vollsjö och Lövestad ut som bebyggelsenoder. Ett alternativ till huvudalternativet hade kunnat vara att bebyggelsenoderna begränsats till de direkt kollektivtrafiknära lägen som har karterats av Region Skåne. Sjöbo kommun tolkar kollektivtrafiknära läge utifrån Region Skånes perspektiv som Sjöbo tätort, vilken ligger längsmed ett regionalt viktigt stråk för kollektivtrafik, och eventuellt Blentarp, som ligger längsmed ett busstråk av delregional betydelse (samrådsförslag Regionplan 2022–2040, s. 51 och 64). I den alternativa strategin hade Vollsjö och Lövestad med andra ord inte pekats ut som bebyggelsenoder.

Visserligen ligger även Anklam och Röddinge längsmed det regionalt viktiga stråket, i anslutning till busshållplatser som i Översiktsplan 2040 pekas ut som kommunikationsnoder, och som enligt Region Skånes Trafikförsörjningsprogram 2020–2030 kommer att fördes med högkvalitativ busstrafik. Att peka ut dessa små orter som bebyggelsenoder har dock inte bedömts som ett rimligt utvecklingsalternativ. Till exempel ligger båda orterna inom värdefulla natur-, produktions- och rekreationslandskap. Anklam berörs även till stor del av framtida riksintresse för järnväg.

Eftersom Anklam och Röddinge inte bedöms utgöra lämpliga bebyggelsenoder, hade bara Sjöbo tätort och Blentarp pekats ut som bebyggelsenoder i den alternativa strategin. Med anledning av att fördjupade översiktsplaner för Sjöbo tätort och Blentarp gäller parallellt med Översiktsplan 2040, och att dessa inkluderar samtliga

kollektivtrafiknära lägen i de båda tätorterna, hade ingen ny markanvändning för bebyggelse föreslagits i Översiktsplan 2040 i den alternativa strategin. Det som skiljer den alternativa strategin ifrån huvudalternativet är därför endast de markanvändningskartor och riktlinjer som huvudalternativet föreslår för Vollsjö och Lövestad. Konsekvenserna för den alternativa strategin hade därmed blivit lika de för huvudalternativet, med undantag för att de konsekvenser som fördjupningarna i Vollsjö och Lövestad bedöms medföra hade uteblivit.

Den alternativa strategin innebär mer kollektivtrafiknära bebyggelseutveckling, vilket kan innebära mer positiva miljökonsekvenser än huvudalternativet. Å andra sidan hade en utveckling enligt den alternativa strategin inte medfört en bearbetning och förädling av markanvändningen i Vollsjö och Lövestad, med konsekvensen utebliven översyn av olämpligt placerad befintligt planlagd industrimark. Det hade i sig medfört sämre miljökonsekvenser för den alternativa strategin än för huvudalternativet. Den alternativa strategin bedömdes inte heller leva upp till kommunens vision om att hela Sjöbo ska leva. Att utveckla Vollsjö och Lövestad hjälper dessutom till att stärka befolkningsunderlaget för den kollektivtrafik som finns i orterna, vilket kommer till gagn för dem som redan bor där. Det var huvudsakligen dessa aspekter som ledde till att kommunen beslutade att arbeta vidare i enlighet med huvudalternativet snarare än den alternativa strategin.

Diskussioner om den alternativa strategin går att följa i protokollföringen från kommunens styrgruppsmöten om Översiktsplan 2040. Tidigt i planeringsprocessen formulerades en

planeringsprincip som syftar till att motverka spridd bebyggelse, ”Lokalisera ny bebyggelse till kollektivtrafiknära lägen”. Utifrån önskemål om att ändå inte helt stoppa bebyggelse på andra platser ändrades principen till att ”Lokalisera ny samlad bebyggelse till kollektivtrafiknära lägen” (Styrgruppen 20181009). I senare beslut har principen tydliggjorts ytterligare till att styra mot att ”Lokalisera ny samlad bebyggelse i anslutning till befintlig samhällsservice”. Detta för att kommunen har relativt få bebyggda områden med vad som kan bedömas som god tillgång till kollektivtrafik. ”Befintlig samhällsservice” är ett bredare begrepp där kollektivtrafiktillgång ingår, utan att lägga all vikt vid enbart den aspekten (Styrgruppsmöte 20190507).

Skälen till valen av alternativ

Under översiktsplanens framtagande har inga andra utvecklingsalternativ diskuterats än nollalternativet och den alternativa strategin. Den alternativa strategin baseras på den regionala planeringsinriktningen om att ny bebyggelse bör placeras kollektivtrafiknära.

Nollalternativet hade inneburit en rumslig utveckling i enlighet med utvecklingsstrategin i Översiktsplan 2040, men hade utgått ifrån att spridd bebyggelse kan tillåtas samt en sparsamt angiven markanvändning, vilket hade varit en möjlighet ifall kommunen inte hade tagit ställning i form av de planeringsprinciper som finns i Översiktsplan 2040. Nollalternativet skulle ha varit det mest reella utvecklingsalternativet om Översiktsplan 2040 inte hade tagits fram.

Valen av alternativ till miljökonsekvensbeskrivningen tar därmed sitt avstamp i den faktiska planeringsprocessen och de diskussioner som har förts.

Åtgärder

Åtgärder för uppföljning och övervakning av betydande miljöpåverkan

Översiktsplanen 2040 anger ett antal kommunala åtaganden och insatser i en ”att göra”-lista. Vissa kopplar direkt till de olika vattenförekomsterna och syftar till att uppnå beslutade miljö kvalitetsnormer. Åtgärderna finns, tillsammans med en bedömning om deras påverkan på miljö kvalitetsnormerna för vatten, listade både direkt i översiktsplanen och i översiktsplanens miljökonsekvensbeskrivning.

För sammanhängande bostadsbebyggelse som ska planeras i framtida fördjupade översiktsplaner, nya detaljplaner samt vid enskilda bygglovsprövningar anges i översiktsplanen ett antal riktlinjer som särskilt inverkar på miljö kvalitetsnormerna för vatten. Riktlinjerna finns listade både direkt i översiktsplanen och i översiktsplanens miljökonsekvensbeskrivning.

I Översiktsplan 2040 anges att kommunen ska arbeta aktivt för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska uppnås. En del av det arbetet är

att i ett tidigt detaljplaneskede göra utförliga, tvärsektionella behovsbedömningar om betydande miljöpåverkan. Frågor om markföroreningar och vattenhantering (VA-kapacitet, dagvattenhantering och miljö kvalitetsnormerna för vatten, eventuell påverkan gällande risk för ras, skred och erosion i närhet av Vollsjö å till följd av större nederbörds mängder, och så vidare) är frågor som behöver följas upp i efterföljande planering.

Vidare anges i översiktsplanen att samma principer för dagvattenhantering gäller vid ny eller ändrad detaljplan som för privata fastigheter. En dagvattenutredning bör i de allra flesta fall beställas av exploatören i ett tidigt skede av detaljplaneprocessen. I utredningen bedöms markens infiltrationsförmåga, avrinningsvolym och den vid behov bästa tekniska lösningen för omhändertagandet av dagvatten. Dagvatten och dräneringsvatten från husgrunder ska om möjligt omhändertas lokalt (lokalt omhändertagande av dagvatten, LOD) på den fastighet som ska bebyggas. Undantag från LOD kan ske inom vissa områden för att skydda en vattentäkt eller om marken har för dålig infiltrationsförmåga. Där infiltrationsförmågan är dålig bör öppna fördröjningssystem övervägas, innan vattnet släpps till dagvattensystemet eller recipienten. Inom vissa områden kan rening av dagvatten vara nödvändig, exempelvis genom öppen dagvattenlösning och/eller oljeavskiljare. I en ny eller ändrad detaljplan bör det framgå hur och av vem de valda dagvattenlösningarna ska anläggas och driftas. Vid planerad kommunal anläggning ska dagvattenlösningen vara avstämd med aktuell avdelning. Vid planering och anläggning av allmän platsmark ska kommunen, där det är möjligt (exempelvis utifrån befintlig VA-infrastruktur) arbeta med fördröjningsytor för dagvatten.

Dagvattenhanteringen utformas med fördel för att även stödja artrikedom och bidra med platser för rekreativ vistelse.”

Uppföljning och övervakning

När en plan eller ett program som omfattas av kravet på en strategisk miljöbedömning har antagits ska den beslutande kommunen skaffa sig kunskap om den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen faktiskt medför. Detta ska göras för att kommunen tidigt ska få kännedom om sådan betydande miljöpåverkan som tidigare inte har identifierats så att lämpliga avhjälpandeåtgärder kan vidtas (6 kap. 19 § miljöbalken). Vidare ska, enligt 6 kap. 11 § miljöbalken, en miljökonsekvensbeskrivning bland annat innehålla en redogörelse för de åtgärder som planeras för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet medför.

Aktuell översiktsplan har miljö kvalitetsnormerna för vatten som huvudfokus varför relevant miljöpåverkan att följa upp är kopplad till dessa.

Ett av syftena med översiktsplanen är att ge tjänstemän inom kommunen bättre verktyg att ställa krav på exempelvis dagvattenhanteringen i samband med genomförandet av nya detaljplaner varför uppföljning bör ske av:

- krav ställda på hantering av dagvatten vid nya detaljplaner

- krav ställda via remiss eller yttrande över hantering av vatten (både dag- och processavloppsvatten) som rör industrier inom kommunen.

De åtaganden och insatser som kommunen avser genomföra kommer att följas upp inom kommunen, likaså bidrag till relevant miljömål.

Exempel på parametrar att följa upp är:

- antal vattendialoger
- åtgärdade vandringshinder
- anpassade skyddszoner
- restaureringar av rensade eller rätade vattendrag
- omarbetade skyddsområden och föreskrifter för vattenskyddsområde
- hur arbetet med enskilda avlopp har bedrivits
- antal nya rekreationsstråk längs med vattendrag.

Sjöbo kommun avser att följa upp arbetet vart fjärde år, i samband med att en planeringsstrategi tas fram. Uppföljning av vattenkvalitet genomförs även inom ramen för Vattenmyndighetens arbete.

Avrapportering sker årligen till Vattenmyndigheten och i verksamhetsberättelser från vattenråden. De regionala miljömålen följs upp årligen av länsstyrelsen och kommer, i samband med antagande av det lokala miljömålsprogrammet, följas upp årligen av kommunen.

Information om antagandet

Översiktsplan 2040 med tillhörande handlingar, och den särskilda sammanställningen (denna handling), offentliggörs via kommunens kanaler i samband med antagandet, det vill säga via kommunens hemsida, anslagstavla samt som en annons i lokaltidningen. De som deltagit i samrådet och/eller granskningen ska informeras om att planen antagits.